

Františkovo slovo

č.57



Papež k podnikatelům: Spravedlnost není pouhé dodržování zákona

Papež František v Turíně - 1. den dopoledne

Práce je potřebná pro ekonomii, pro lidskou důstojnost i občanskou příslušnost

Pokoj, který nám dává Ježíš, je pro všechny

Papež František v Turíně - 1. den odpoledne

Papež František v Turíně - 2. den

Papežské poselství Světové ekumenické radě církví

Papež k salesiánům o výchově v čase krize

Rodina: Zranění (*Mt 18,2-6*)

Papež: Je těžké prokazovat dobro a neušpinit se

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež k podnikatelům: Spravedlnost není pouhé dodržování zákona

Vatikán. O zvláštní papežskou audienci dnes požádali italští podnikatelé, nositelé Řádu za pracovní zásluhy. Tento rytířský řád ustavil na počátku 20. století král Viktor Emanuel III. jako uznání za výjimečnou pracovní kulturu a etiku. Dnes jej udílí italský prezident u příležitosti svátku založení republiky (2.6.). Za dobu existence řádu se počet jeho nositelů blíží ke třem tisícům, sdruženým v italské Národní federaci rytířů práce.

Petrův nástupce ocenil úsilí přítomných podnikatelů o vytváření pracovních příležitostí, zejména pro mládež.

"Nezaměstnanost mládeže je skutečnou sociální metlou, protože mladého člověka zbavuje zásadního prvku, nutného k jeho realizaci, a ekonomický svět obírá o přínos čerstvých sil, jakými mladí lidé jsou. Svět práce by měl nedočkavě vyhlížet mladé lidi, kteří po odborné přípravě touží pracovat a vyniknout. Avšak mnozí z nich naopak často slyší odpověď, že jich není třeba. To je příznak vážné funkční poruchy, kterou nelze přikládat pouze příčinám na globální a mezinárodní úrovni."

Obecného dobra, které je konečným cílem společného žití, nelze dosáhnout pouhým zvyšováním výdělků a výroby, nýbrž jeho neodmyslitelným předpokladem je aktivní zapojení všech subjektů sociálního těla.

*"Sociální učení církve neustále upozorňuje na toto základní měřítko: **Středem rozvoje je člověk, dokud zde budou existovat pasivní nebo vyloučení mužové či ženy, nebylo plně dosaženo obecného dobra. (...) Práce musí mít sociální dopad, být schopna lidí zapojit a světit jim zodpovědnost, podpořit jejich podnikavost, tvořivost a zájem. To vše má pozitivní účinky na nové generace a přispívá k tomu, aby společnost opětovně začala pohlížet vpřed, nabízela perspektivy a příležitosti, a tudíž naději v budoucnost.**"*

Kromě sociální úlohy práce existuje také její etický rozměr, poznamenal dále Svatý otec. Ekonomie umožňuje autentický rozvoj pouze tehdy, je-li ukotvena ve spravedlnosti a zákonnosti, nevyklučuje jedince ani národy, je vzdálena korupci a nečestnosti a nezanedbává péči o přirozené prostředí.

*"Uplatňování spravedlnosti – jak nás moudře učí Bible – nespočívá pouze v tom, že se zdržujeme ničemností a nedodržování zákona, i když už to je hodně! Jde ještě dál. **Skutečně spravedlivý je ten, kdo, kromě respektování pravidel, vědomě a záměrně jedná ve prospěch všech lidí, nehledě na svůj vlastní.** Spravedlivý je člověk, kterému leží na srdci osud chudších a méně obdařených lidí, kdo neúnavně jedná a vymýšlí stále nové cesty v oné kreativitě, která je tak důležitá. Přejeme si, aby všichni představitelé ekonomického sektoru a všichni občané uskutečňovali spravedlnost v tomto jejím plném významu".*

Závěrečné požehnání Petrův nástupce udělil na přímluvu sv. Benedikta z Nursie, patrona rytířů práce.

Cesty

21.6.2015

Papež František v Turíně - 1. den dopoledne

1. Setkání se světem práce
2. Uctění Turínského plátna
3. Bohoslužba na náměstí Piazza Vittorio Veneto

1.Práce je potřebná pro ekonomii, pro lidskou důstojnost i občanskou příslušnost

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Zdravím vás, pracující a podnikatelé, veřejní představitelé, mládeži a rodiny přítomné na tomto setkání a děkuji za vaše slova, z nichž vysvítá váš smysl pro odpovědnost před problémy způsobené ekonomickou krizí a svědectví, že víra v Pána a jednota rodiny jsou vám velkou pomocí a oporou.

Moje návštěva v Turíně začíná u vás. Chci především vyjádřit svoji blízkost mladým nezaměstnaným, lidem žijícím z podpory nebo z námezdní práce; ale také podnikatele, rolníky a všechny pracující různých sektorů, zejména ty, kteří se jen s obtížemi užívají.

Práce je nezbytná nejenom pro ekonomii, ale také pro člověka, jeho důstojnost, jeho občanskou příslušnost a také pro sociální inkluzi. Turín je historickým pólem pracovní přitažlivosti, ale dnes silně trpí krizí: chybí práce, vzrostly ekonomické a sociální nerovnosti, mnoho lidí zchudlo a mají problémy z bydlením, zdravím, školstvím a základními potřebami. Imigrace zvyšuje konkurenci, ale nelze z toho vinit migranty, protože oni jsou obětmi nerovnosti této skartační ekonomie a válek. Je k pláči vidět, co se děje v těchto dnech, kdy jsou lidé traktováni jako zboží!

V této situaci jsme povoláni říci *ne skartační ekonomii*, která požaduje, abychom si zvykli na vylučování těch, kteří žijí v absolutní chudobě. V Turíně je to přibližně desetina obyvatelstva. Vylučovány jsou děti (porodnost je nulová!), vylučují se staří a nyní se vylučují mladí, kteří tvoří více než 40% nezaměstnaných! Kdo neprodukuje je vyloučen na způsob „použij a zahod“.

Jsmo povoláni znovu důrazně říci *ne idolatrii peněz*, která nutí stát se za každou cenu součástí mála těch, kteří se navzdory krizi obohacují, aniž by se starali o množství těch, kteří chudnou, ba někdy hladovějí.

Jsmo povoláni říci *ne korupci*, která je natolik rozšířená, že vypadá jako postoj a normální jednání. Nikoli však slovy, ale skutky. Ne mafiánskému spolčování, podvodům, úplatkům a podobným věcem.

Jedině tak spojenými silami můžeme říci *ne špatnosti, která plodí násilí*. Don Bosko nás učí, že nejlepší metodou je prevence. Také sociálnímu konfliktu třeba předcházet a to spravedlností.

V této situaci, která se netýká jenom Turína, ale Itálie, a je globální a složitá, nelze jenom očekávat „oživení“. Očekávat oživení.. Práce je zásadní – prohlašuje to ve svém úvodu Italská Ústava – a je nutné, aby celá společnost ve všech svých složkách spolupracovala a práce tak byla pro všechny a byla *důstojnou prací* muže i ženy. To si žádá ekonomický model, který nebude organizován kapitálem a produkcí, ale spíše *obecným dobrem*. Pokud jde o ženy, *jejich práva je třeba chránit důrazně*, protože ženy, které nesou větší tíži péče o domov, děti a staré, jsou dosud a také v práci diskriminovány.

Je to velmi náročná výzva, s níž je třeba se vyrovnat *solidaritou a širokým rozhledem*. Turín je povolán stát se znovu protagonistou nového období ekonomického a sociálního rozvoje ve své rukodělné a řemeslné tradici. Pamatujme, že v biblickém podání Bůh pracuje jako řemeslník. Jste povoláni k rukodělné a řemeslné práci a zároveň ke hledání a inovaci.

Proto je třeba odvážně investovat do *formace*, snažit se obrátit tendenci, která se v posledních letech projevovala úbytkem středoškolsky vzdělaných a odchodem mnoha mladých ze školy.

Chtěl bych dnes připojit svůj hlas k mnoha pracujícím a podnikatelům žádajícím realizaci *sociální a mezigenerační smlouvy*,“ jak naznačila zkušenost *Agora*, kterou činíte na území této diecéze. Dát k dispozici údaje a zdroje v perspektivě „společného úsilí“ je předběžnou podmínkou k překonání nynější obtížné situace a k vytvoření nové identity, která bude odpovídat době a požadavkům tohoto kraje. **Nastal čas k reaktivaci mezigenerační solidarity, obnovení důvěry mezi mladými a dospělými.** To znamená také konkrétní možnosti půjček pro nové iniciativy, aktivaci stálého směřování a doprovázení v práci, podporovat učební dobu a slučování podniků, profesních škol a univerzit.

Moc se mi líbilo, co jste vy tři (*říká papež směrem ke třem osobám, které vystoupily před ním*) říkali o rodině, dětech a prarodičích. Nezapomínejte na toto bohatství! Děti jsou příslibem, který je třeba nést dál, tedy práce, o níž jste mluvili a kterou jste obdrželi od svých předků. Staří představují bohatství paměti. Krize nemůže být překonána, nemůžeme vyjít z krize bez dětí, mládeže a prarodičů; síly budoucnosti, ale i paměti minulosti, která nám ukazuje, kam se vydat. Nezapomínejte na to prosím. Děti a prarodiče jsou bohatstvím a příslibem lidu.

V Turínu a v jeho okolí existují dosud značné možnosti investic do pracovních příležitostí. Pomoc je nezbytná, ale nestačí, je zapotřebí promoce, která obrodí důvěru v budoucnost.

To je pár hlavních věcí, které jsem vám chtěl říci. Dodám slovo, které nemíním rétoricky: odvahu, prosím! Neznamená to trpělivost, vzdejte se! Nikoli. Naopak, znamená to: osmělte se, buďte odvážní, jděte dál! Buďte kreativní! Buďte každodenními řemeslníky budoucnosti, silou oné naděje, kterou nám dává Pán a která nikdy neklame. Je však zapotřebí také naší práce. Za to se modlím a celým srdcem vás provázím. Pán žehnej všem a Matka Boží chraň! A prosím, modlete se za mne! Děkuji.

2. Po setkání s turínským světem práce se papež vydal do nedaleké katedrály zasvěcené sv. Janu Křtiteli, kde probíhá výstav proslulé relikvie, která se po mnoha historických peripetiích dostala do Turína, s jehož jménem vstoupila do širokého povědomí věřících. Před vystaveným Turínským plátnem papež setrval přibližně půl hodiny v tiché adoraci. Nebyla zde pronesena žádná promluva.

Po **uctění relikvie Ježíšova umučení**, která v Turíně probíhá již několik týdnů, se papež František vydal na náměstí Piazza Vittorio, kde jej očekávalo 100 tisíc lidí. Tady sloužil nedělní liturgii.

3. Pokoj, který nám dává Ježíš, je pro všechny

Ve vstupní modlitbě (12. neděle v mez.) jsme prosili: „**Bože, dej at' jsme naplnění úctou a láskou k tobě, staráš se o nás** (Římský misál má v italském znění doslova: „*upevnil jsi nás na skále svojí lásky*“ – pozn. překl.) **jako Otec a nikdy nás nepřestáváš vést**“ A čtení, která jsme slyšeli, nám ukazují, s *jakou láskou* se o nás Bůh stará: je to láska *věrná*, láska, která *všechno znovu tvoří*, a je *stálá a jistá*.

Žalm nás vybízí, abychom děkovali Bohu, „neboť jeho milosrdenství trvá navěky“. To je *láska věrná, věrnost*: je to láska, která neklame, nikdy nevymizí. Ježíš vtěluje tuto lásku; je jejím Svědkem. Nikdy nás nepřestává mít rád, snášet nás, odpouštět nám a tak nás provázet cestou života podle příslibu daného apoštolům: „Jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28,20). Z lásky se stal člověkem, z lásky zemřel a vstal z mrtvých a z lásky je stále po našem boku ve chvílích pěkných i svízelných. Ježíš nás miluje stále, až do konce, bezmezně a nezměrně. A miluje nás všechny natolik, že každý z nás může říci: „Zemřel za mne“. Za mne. Ježíšova věrnost se nevzdává ani před naší nevěrností. Připomíná nám to svatý Pavel: „I když my jsme nevěrní, on zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe“ (2 Tim 2,13). Ježíš zůstává věrný, i když jsme pochybili, očekává nás, aby nám odpustil: On je tváří milosrdného Otce. Taková je věrná láska.

Druhý aspekt: *Boží láska všechno znovu tvoří*, to znamená, že všechno tvoří nové, jak nám připomenulo druhé čtení. **Uznání vlastních mezí, vlastních slabostí je brána otevírající se Ježíšovu odpuštění, Jeho lásce, která nás může v hloubi obnovit a učinit nás novým stvořením.** Spása může vstoupit do srdce, když se otevřeme pravdě a rozpoznáme svá pochybení, svoje hříchy; pak se nám dostává zkušenosti, oné krásné zkušenosti s Tím, který nepřišel kvůli zdravým, nýbrž kvůli nemocným, ne pro spravedlivé, ale pro hříšníky (srov. Mt 9,12-13); zakoušíme Jeho tolikerou trpělivost, Jeho něhu, Jeho vůli spasit všechny. A co je toho znamením? Znamením, že jsme se stali novým stvořením a byli jsme přetvořeni Boží láskou, je umění svléci děravé a staré šaty zášti a nevraživosti a obléci čistý šat mírnosti, dobrotivosti, služby druhým, pokoje srdce vlastního dětem Božím. Duch tohoto světa neustále hledá novost, ale jediné Ježíšova věrnost je schopna pravé novosti a činí z nás nové lidi, nová stvoření.

A nakonec: *Boží láska je stabilní a jistá* jako skalnaté útesy, které odrážejí prudké vlnobití. Ježíš to ukazuje v zázraku utišení bouře, když - jak podává evangelium - poručí větru a moři (srov. Mk 4,41). Učedníci mají strach, protože pozorují, že to nezvládnou. On však otevírá jejich srdce odvaze víry. Člověku volajícimu: „Už to nezvládnou“ Pán vychází vstříc, nabízí skálu svojí lásky, které se každý může chytit v jistotě, že nepadne. Kolikrát jen máme pocit, že už to nezvládneme? On je však vedle nás s nataženou rukou a otevřeným srdcem.

Drazí bratři a sestry Turína a Piemontu, naši předkové věděli dobře, co znamená být „skálou“ a co znamená „pevnost“. Dosvědčuje to krásně náš známý básník (Nino Costa, 1886-1945):

„Přímí a upřímní, takoví jací jsou, se jeví: hlavy hranaté, pulz pevný, nebojácní, mluví málo, ale vědí, co říkají, a třebaže chodí pomalu, dojdou daleko. Lid, který nešetří časem a potem – rasa svobodných a umíněných našinců. Celý svět ví, kdo jsou a když jdou kolem... celý svět je pozoruje.“ (z básně Rassa nostrana).

Můžeme se ptát, zda dnes pevně stojíme na této skále, kterou je láska Boží. Jak žijeme věrnou láskou Boha k nám. Stále je tu riziko zapomenout na onu obrovskou lásku, kterou nám projevil Pán. **I nám křesťanům hrozí, že se necháme ochromit strachem z budoucnosti a budeme hledat jistotu ve věcech, které pomíjejí, anebo v modelu uzavřené společnosti, která má tendenci spíše vylučovat než zahrnovat.** V tomto kraji vyrostli mnozí svatí a blahoslavení, kteří Boží lásku přijali a rozšířili ve světě, svobodní a umínění světci. Ve stopách těchto svědků můžeme také my prožívat radost evangelia prokazováním milosrdenství; můžeme sdílet těžkosti mnoha lidí, rodin, zvláště těch křehkých a poznamenaných ekonomickou krizí. Rodiny potřebují cítit mateřské pohlazení církve, aby postupovali v manželském životě, ve výchově dětí, v péči o staré a také v předávání víry mladým generacím.

Věříme, že Pán je věrný? Jak žijeme novost Boha, který nás denně přetváří? Jak žijeme pevnou Pánovou láskou, jež se staví jako bezpečná hráz proti vlnám pýchy a falešných novostí? Duch svatý ať nám pomáhá být si stále vědomi této skálopevné lásky, která nás činí pevnými a silnými v malých i velkých souženích a uschopňuje nás, abychom se neuzavírali před těžkostmi, čelili životu odvážně a hleděli do budoucnosti s nadějí. Jako tehdy na jezeře v Galileji, tak také dnes na moři naší existence je Ježíš Tím, kdo přemáhá síly zla a hrozby zoufalství. Pokoj, který nám dává, je pro všechny; také pro četné bratry a sestry, kteří utíkají před válkami a pronásledováním ve snaze dosáhnout míru a svobody.

Drazí, včera jste slavili Pannu Marii, Potěšitelku zarmoucených, která je „tam malá a impozantní, neokázalá jako dobrá matka“. Svěřme naší Matce církevní a občanské putování této země. Kéž nám pomůže následovat Pána, abychom byli věrní, nechávali se denně obnovovat a zůstávali pevní v lásce.

Papež František v Turíně - 1. den odpoledne

Turín. Nedělní odpolední program pastorační cesty papež František zahájil v bazilice Panny Marie Pomocnice, kde se setkal se salesiánskou rodinou. Jeho spontánní a obsáhlou promluvu vám přiblížíme v úterním vysílání.

Z baziliky Panny Marie Pomocnice se Svatý otec vydal do Malého domu božské Prozřetelnosti, ve kterém sídlí charitní dílo svatého Josefa Benedikta Cottolenga, založené ve třicátých letech 19. století, tedy v období dospívání sv. Jana Boska. V místním kostele papež pozdravil nemocné, staré a postižené lidi a každému jednotlivě požehnal.

Ve své promluvě je označil za „cenné členy církve“ a odsoudil kulturu odpisu. „Nemohl jsem přijet do Turína, aniž bych se zastavil v tomto domě, který před téměř dvěma staletími přijal chudé, opuštěné a nemocné lidi, odmítané v tehdejších nemocnicích“, zahájil papež František.

"Vyloučení chudých lidí a obtíže nemajetných v přístupu k nezbytné péči a zajištění dodnes přetrvávají. Lékařství a sociální péče vykonaly velký pokrok, avšak rozšířila se také skartační kultura, která je důsledkem antropologické krize, jež nestaví do středu člověka, nýbrž spotřebu a hospodářské zájmy."

Oběťmi tohoto přístupu jsou zejména staří lidé, kteří však jsou pamětí a moudrostí národa, pokračoval Svatý otec. Jejich dlouhověkost často nebývá vnímána jako Boží dar, nýbrž jako neudržitelná zátěž, zvláště, přidruží-li se zdravotní problémy.

"Tato mentalita společnosti neprospívá, a proto je naším úkolem vyvinout „protilátky“ proti takovému nakládání se starými či postiženými lidmi, téměř jako by jejich životy nebyly hodné žití. Jejich odpis je hřích, vážný sociální hřích. V něže, jakou svatý Cottolengo tyto lidi miloval, se můžeme přiučit jinému pohledu na život a člověka!"

Otec Cottolengo vyslyšel Ježíše, který prosí, abychom mu dali najíst a napít, oblékli jej a navštívili. Můžeme se od něj učit konkrétnosti evangelní lásky, aby tak mnozí chudí a nemocní lidé našli domov, obdobný rodině, vnímali příslušnost ke společenství, a nikoli vyloučení a pocit trpěné přítěže.

"Drazí nemocní bratři, jste cennými členy církve. Jste tělem ukřižovaného Krista, jehož je poctou se dotýkat a sloužit mu. V Ježíšově milosti se můžete stávat svědky a apoštoly božího milosrdenství, které přináší světu spásu. Kéž při pohledu na ukřižovaného Krista, který nám projevil plnost lásky, a také s pomocí vašich pečovatелů naleznete sílu a útěchu k nesení svého každodenního kříže."

Důvodem existence Malého domu božské Prozřetelnosti však není pouhé poskytování pomoci nebo lidumilství, nýbrž evangelium Kristovy lásky k nejslabším, zdůraznil papež František. Každé dílo tohoto druhu proto nemůže pokračovat bez modlitby, která má být jeho zásadní a nejdůležitější prací, jak také dosvědčuje šest kontemplativních klášterů, napojených na Cottolengo. V závěru se Svatý otec obrátil k lidem shromážděným na dvoře charitního domu, pro které už nebylo v kostele místo.

"Všechny vás ze srdce zdravím a děkuji za to, co s láskou a něhou děláte pro nemocné a staré lidi. Mnohokrát vám děkuji a prosím, abyste se modlili za mne, církev, děti (...), rodiče a rodiny. Modlete se odtud za církev, aby Pán poslal kněze a řeholnice, na které čeká tolik práce!"

Loučil se Petrův nástupce s charitním dílem sv. Josefa Cottolenga, které se rozšířilo na všechny světadíly a dále nese plody v několika blahoslavených. Cestou na turínské náměstí Piazza Vittorio, kde v sobotu večer na papeže čekali mladí lidé, se římský biskup neplánovaně zastavil v historickém jádru města, kde navštívil kostel sv. Terezie z Avily. V tomto chrámu, spravovaném bosými karmelitány, byli roku 1907 oddáni papežovi prarodiče z otcovy strany – Giovanni Bergoglio a Rosa Vassallová. V témže kostele o rok později přijal křest papežův otec, Mario Bergoglio. Svatý otec František setrval v modlitbě, políbil křtelnici a poté položil květiny na hlavní kostelní oltář a postranní oltář sv. Terezičky. Napsal pro kostel krátké věnování, odkazující k rodinným hodnotám a tématu příštího synodního shromáždění. Nakonec pozdravil místní karmelitánské společenství a také spoluautorku knihy o často citované babičce Rose (*"Nonna Rosa, La roccia delle Langhe | Da Cortemilia all'Argentina"*, autoři Giancarlo Libert a Orsola Appendino, neprodejně).

První den pastorační cesty do Turína uzavřelo setkání s mladými lidmi, kteří se dostavili v devadesátitisícovém počtu. Papež ve spontánní odpovědi na trojici otázek vyzval k tomu, aby mládež svou lásku prožívala v čistotě, a tak se bránila hedonismu. Vzorem mohou být slova jiného turínského rodáka, bl. Pier Giorgia Frassatiho: „Žít, nikoli živořit!“

"Jsem smutný z mladých lidí, kteří jdou ve dvaceti do penze! Příliš brzy zestárli. To, co mladému člověku brání v odchodu do penze, je touha milovat!"

Láska vzniká v dialogu, není to chvilkový romantický sentiment, nýbrž konkrétní cit, který se pro druhé obětuje. Vyžaduje radikální volby, které František naznačil, i za cenu toho, že bude nepopulární, jak podotkl.

"Láska si velmi váží druhého člověka, nezneužívá ho a je tedy čistá. Vám, mladým lidem tohoto hedonistického světa, který dělá reklamu pouze rozkoši, zážitku a pohodlí, chci říci: buďte čistí, buďte čistí."

Papež poznamenal, že se mezi mladými lidmi šíří nedůvěra, a právem:

"Mohu důvěřovat představitelům tohoto světa? Když dám ve volbám hlas nějakému kandidátovi, vím, že nezavede mou zemi do války? (...) Myslím také na podnikatele, kteří si říkají křesťané, a přitom vyrábějí zbraně. Dvojitá tvář je dnes naprosto běžná – něco říci a něco jiného udělat. To je přetvářka."

Přetvářka však v dějinách vždy existovala a pouze v minulém století má lhostejnost velkých mocností na svědomí miliony životů. Papež poukázal na arménskou tragédii, šoa, stalinské gulagy. Proč nikdo nebombardoval koleje vedoucí do Auschwitz, když o nich existovaly letecké fotografie?, ptal se. Existuje jediná konkrétní reakce na pochopitelnou nedůvěru vůči tomuto světu:

*"Stavět se proti proudu. (...) Pokračovat v konstruktivních projektech, třebaže jsou nepatrné. Důležité je, že vzájemně spojují nás i naše ideály. To je nejlepší protilék na nedůvěru vůči životu a na kulturu, nabízející jenom potěšení. **Reklama se nás snaží přesvědčit, podbízí se nám diamanty, ale ve skutečnosti prodává sklo. Nesmíme být naivní, ale musíme žít v realitě a učinit z ní něco ke službě druhým.** Stále pěstovat lásku, život, přátelství. Pohlížet na světce svého kraje a jejich dílo. A při tom všem vycházet ze sebe, jinak ničeho v životě nedosáhneš, ale naopak si jej zkazíš."*

Doporučoval Svatý otec mladým lidem, kteří se sjeli z celé turínské arcidiecéze. Vyčerpávající celodenní program papeži nezabránil v krátké návštěvě jednoho z nejbližších spolupracovníků, který jej na pastorační cestě doprovází. Substitut státního sekretariátu mons. Angelo Becciu byl hospitalizován kvůli nevolnosti při polední nedělní mši svaté. Papež František jej kolem osmé hodiny večer vyhledal v turínském nemocnici Molinette.

Papež František v Turíně - 2. den

Turín. V pondělí dopoledne uskutečnil papež historickou návštěvu chrámu evangelické valdenské církve v Turíně. Římský biskup tak vůbec poprvé vstoupil na půdu tohoto nejstaršího protestantského církevního společenství, které vzniklo ve 13. století. Dnes existuje na území Itálie a Švýcarska, kde k němu patří necelých třicet tisíc lidí. Další asi 30 tisíc jich žije v zámoří, na území Uruguaye a Argentiny. Právě tam, v Rio della Plata, se nimi seznámil Jorge Mario Bergoglio a mnoho dobrého se od nich naučil, jak připomněl ve své dnešní promluvě k několika stovkám věřících tohoto evangelického společenství shromážděných v nejstarším valdenském chrámu na území Evropy. Kostel byl postaven v roce 1848, kdy se tomuto společenství dostalo státního souhlasu od tehdejšího sardinskopiemontského krále Karla Alberta.

Významný krok vpřed v ekumenickém soužití učinil Petrův nástupce svojí dnešní návštěvou:

„Za katolickou církev vás prosím o odpuštění za nekřesťanské, ba nelidské postoje a jednání, kterých jsme se v dějinách proti vám dopustili. Ve jménu Pána Ježíše Krista, odpusťte nám.“

Jsme však hluboce vděčni Pánu – pokračoval papež František – protože můžeme konstatovat, že vztahy mezi katolíky a valdenskými se dnes stále více zakládají na vzájemném respektu a bratrské lásce. Není málo příležitostí, jež přispěly k upevnění těchto vztahů. Papež zmínil zvláště vydání ekumenické Bible v italském jazyce a kontakty mezi turínskou diecézí a valdenským společenstvím.

Další oblastí, kde můžeme spolupracovat ve stále větší jednotě je služba lidstvu, které trpí: chudým, nemocným a migrantům, pokračoval papež, který zde výslovně navázal na předcházející promluvu valdenského pastora Eugenia Bernardiniho.

„Osvobozující dílo milosti v každém z nás vyžaduje, abychom dosvědčovali milosrdnou tvář Boha, který pečuje o všechny, zejména o ty, kteří jsou v nouzi. Přednost dávaná chudým, posledním a těm, které společnost vylučuje, dosahuje až k samotnému srdci Boha, který se stal chudým, aby nás obohatil svojí chudobou (2 Kor 8,9), a více nás tak navzájem sblížuje. Rozdíly o důležitých antropologických a etických otázkách, které nadále trvají mezi katolíky a valdenskými, ať nám nebrání nacházet formy spolupráce v jiných oblastech.. Budeme-li kráčet společně Pán nám pomůže žít v tom společenství, které předchází každý rozpor.“

Papež František v závěru poděkoval za dnešní setkání, o kterém doufá – jak řekl - že potvrdí nový způsob přebývání jedněch s druhými.

„Hled'me prvně na velikost naší společné víry našeho života v Kristu a v Duchu svatém – pokračoval papež - a teprve potom na dosud existující rozdíly. Ujišťuji vás svou vzpomínkou v modlitbě a prosím vás modlete se za mě. Mám toho zapotřebí. Pán ať nám všem udělí svoje milosrdenství a svůj pokoj,“
končil papež František svojí promluvu v chrámu evangelické valdenské církve v Turíně.

Z chrámu valdenské církve se papež vrátil na turínské arcibiskupství, kde se v soukromí setkal se svými příbuznými. Pro šest bratranců s rodinami, celkově tedy zhruba třicet lidí, papež slavil mši svatou v kapli arcibiskupství a poté s nimi poobědval. „Vrátil jsem se domů“, zhodnotil Svatý otec toto rodinné setkání. Před odjezdem z arcibiskupství se ještě uskutečnilo několik soukromých audiencí – pro organizátory pastorační cesty a výstavu Turínského plátna, pro skupinu asi dvaceti uprchlíků z Afriky a Gruzie a pro syna posledního italského krále, Viktora Emanuela Savojského s rodinou. Dvoudenní pastorační cesta do Turína se uzavřela v 18,30 na římské letišti Ciampino, odkud se papež odebral do Vatikánu.

Papežské poselství Světové ekumenické radě církví

Vatikán. "Náš dialog musí pokračovat!", píše papež František generálnímu sekretáři Světové ekumenické rady církví, pastoru Olafu Fyksemu Tveitovi, u příležitosti padesáti let od založení smíšené pracovní komise zmíněné rady a katolické církve. Papežské poselství přečetl dnes večer v Římě kard. Kurt Koch, předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů.

Římský biskup v dokumentu vyzdvihuje význam dnešních ekumenických vztahů. Jak podotýká, v průběhu let bylo dosaženo mnoha cílů, inspirovaných touhou po jednotě, již Kristus zamýšlel pro svou církev, ale také bolestí nad pohoršením, které budí rozdělení mezi křesťany. Papež po smíšené pracovní komisi žádá, aby nebyla introspektivním fórem, nýbrž aby se stala dílnou konkrétních nápadů, otevřenou všem příležitostem a výzvám, které dnes před církvemi stojí při doprovázení trpícího lidstva.

František vybízí pracovní komisi, aby se zabývala klíčovými ekumenickými tématy a podporovala svědectví o reálném, byť nedokonalém společenství mezi všemi pokřtěnými. V závěru papež vyslovuje prosbu o dar plně viditelné jednoty mezi všemi křesťany, aby se církev stále více stávala znamením naděje ve světě a nástrojem smíření mezi národy.

Cesty

23.6.2015

Papež k salesiánům o výchově v čase krize

Turín. V pondělí večer se završila dvoudenní pastorační cesta papeže Františka do severoitalského Turína. Jak sám Svatý otec prohlásil, tato pouť jej vedla za relikvií Umučení Páně, ale také do míst, kde se před dvěma sty lety narodil sv. Jan Bosko. V turínské čtvrti Valdocco na Petrova nástupce v neděli odpoledne čekaly stovky mladých lidí, kteří zastupovali salesiánské oratoře z celé Itálie, ale také ze zahraničí, včetně Latinské Ameriky. U vchodu do baziliky Panny Marie Pomocnice, která byla z vůle dona Boska vystavěna roku 1868, papeže přivítali hlavní představený kongregace Salesiánů Dona Boska, don Angel Artime, a sestra Yvonne Reungoatová, hlavní představená kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.

Mateřský kostel salesiánské rodiny naposledy navštívil sv. Jan Pavel II., který zde v roce 1988 uctil světcovy ostatky sto let po jeho smrti. Po vstupu do baziliky papež František setrval v modlitbě před oltářem dona Boska, na který položil kytici květů. A po úvodním pozdravu salesiánských představených se obrátil k více než pěti stům řeholníkům a řeholnicím, kteří se sjeli z několika severoitalských krajů. Mluvil spatra, protože, jak prohlásil, předem sepsanou promluvu považuje za příliš formální. Jeho vyprávění se odvíjelo z osobních vzpomínek na vztah rodiny Bergogliových k salesiánské farnosti sv. Karla v Buenos Aires, kde se poznali papežovi rodiče a kde našli celoživotní duchovní vedení v postavě Otce Enrica Pozzoliho:

"Byl to salesiánský misionář v Patagonii, původem z italského Lodi. Výborný člověk, významný zpovědník salesiánské rodiny. Pokřtil mne, jako chlapec jsem k němu chodil ke zpovědi, vedl mne v mém povolání a v okamžiku, kdy jsem přešel ze semináře do Tovaryšstva Ježíšova. Salesiánské rodině jsem tedy velmi vděčný za to, co v mém životě udělala."

Salesiáni mne vychovávali ke vnímání krásy, k práci, ale zejména utvářeli mou citovost, jak je to vlastní charismatu dona Boska, pokračoval papež.

"Myslím, že don Bosko byl schopen vést chlapce k citovosti, protože měl maminku, která utvářela jeho vlastní citový život. Byla hodná, milá a silná a vychovávala synovo"

srdce ve velké lásce. Dona Boska nelze pochopit bez jeho matky Markéty. Ptám se, jestli také dnes salesiánská rodina při výchově dívek odkazuje k této prosté, chudé ženě, k tomu, jak vedla a utvářela synovo srdce? Právě na toto jsem chtěl položit důraz."

Formujte dívky k tomu, aby se stávaly matkami, avšak matkami, které své vlastní dcery povedou k lásce k Panně Marii a církvi, vyzýval Svatý otec. V této souvislosti papež opětovně upozornil na roli ženy v církvi, která, dle jeho soudu, nespočívá na špičce vatikánských kongregací. "Cílem není rozdělení funkcí", poznamenal, nýbrž "tatáž úloha ženy v církvi, jakou měla Matka Boží mezi apoštoly v den Letnic. Apoštolové by se bez ní nikam nedostali, a tak si to Ježíš přál."

"Ale je tu ještě něco jiného. Don Bosko žil v druhé polovině 19. století v tomto italském kraji, který byl plný zednářů, antiklerikálů a satanistů. Turín je jedním z ďábelských bodů, ale kolik světců odtud vyšlo? Jen si je spočítejte! Bůh dal rodinám, které se zrodily v oné době, určité poslání. Dnes se mnohé zlepšilo, máme počítače a jiné, ale situace mládeže je více méně tatáž. Co udělal don Bosko? Pracoval s dětmi ulice, které neměly práci ani studium. Riskoval přitom svůj úřad a mnozí o něm mluvili špatně..."

Před dnešními salesiány stojí tatáž výzva jako před donem Boskem – ujmout se mladých lidí, kteří v Itálii bezmála z poloviny nepracují, ani nestudují. Nabídnout jim animaci, sport, výchovu, ale zejména konkrétní řemeslné vzdělání v rámci krátkodobého zaučení, zdůraznil papež.

"Jsou salesiáni schopni nouzově vyučit řemeslu tak, aby si mladý člověk přivydělal? To je otázka, kterou kladu, a naléhám na výchovu v čase krize. (...) Salesiánská kreativita se musí ujmout této výchovné výzvy. Ale také předávat mladým lidem radost, což je další věc, kterou jsem se od salesiánů naučil. Radost z krásy, kterou nám dává Pán, byť existují také kříže. Tedy animace, ale především výchova kreativně ušitá na míru dnešní krize."

Krize, kterou procházíme, se obrací rovněž proti církvi, doplnil Svatý otec a vybídl salesiány, aby pokračovali ve trojí "bílé lásce" svého zakladatele: k Matce Boží, církvi a papeži.

"Tyto tři lásky, ano? Don Bosko se za Pannu Marii nestyděl, protože se nikdy nestyděl za svoji maminku. (...) Také dnes existují lidé – neříkám, že mezi vámi – kteří se za Matku Boží možná nestydí, ale nemluví o ní s takovou láskou jako don Bosko. Pro něj byla Matka Boží první láskou. Důvěřoval Bohu skrze modlitbu k Boží matce. A hodně přitom riskoval, že?"

V souvislosti s druhou světcovou láskou – k eucharistii – papež salesiány pochválil za pěkné vedení liturgie a za časté eucharistické adorace. Třetí Boskovou "bílou láskou" byl papež:

"Láska k papeži není pouhou láskou k člověku, nýbrž je to láska k Petrovi jako hlavě církve, jako zástupci Ženicha církve. Za bílou láskou k papeži stojí láska k církvi. Nevím, jak to don Bosko dělal, aby vysvětlil nebo skryl některá pohoršení v církvi. Jisté je, že také tehdy církev chybovala. (...) Nezapomínejte na tyto tři bílé lásky a nestyďte se za Matku Boží, eucharistii, ani za svatou matku církev, která se, chudinka, musí dennodenně obracet, od papeže směrem dolů. A mějte důvěru v Boha. Don Bosko se stále modlil k Panně Marii Pomocnici a v této důvěře šel dál. A moc nekalkuloval."

Salesiánské charisma je stále naléhavě aktuální, vede k riskantním a odvážným rozhodnutím, zdůraznil papež na závěr a upozornil na dvě hlediska salesiánské spirituality – jejího misionářského ducha, častokrát spojeného s mučednictvím, a smysl pro konkrétnost.

"Pokud některému salesiánovi tato konkrétnost schází, něčeho se mu nedostává. Salesián je konkrétní! Vidí problém, rozmyslí se, co udělat, a bere věc do ruky." Připomínal papež František dcerám a synům dona Boska v jejich mateřském kostele při nedělním setkání.

Rodina: Zranění (Mt 18,2-6)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V posledních katechezích jsme mluvili o rodině, která prožívá křehkost lidství, chudobu, nemoc a smrt. Dnes budeme přemýšlet o zraněních, která vznikají v rámci rodinného soužití. To znamená, když si lidé ubližují v rodině samotné. To je to nejošklivější!

Dobře víme, že v žádné rodinné historii nechybějí chvíle, ve kterých je důvěrnost těch nejdražších citů poškozena jednáním jejích členů. Slovy, skutky a opomenutími(!), jež místo aby lásku vyjadřovaly, zpronevěřují ji nebo - ještě hůře - urážejí. Jsou-li tato dosud napravitelná zranění přehlížena, zhoršují se a stanou se neomaleností, zlostí a pohrdáním. A v tomto bodě se mohou stát hlubokými roztržkami, které manžela a manželku rozdělí, a přimějí je hledat porozumění, podporu a útěchu jinde. Často však tato „podpora“ nemá na mysli dobro rodiny!

Vyprázdnění manželské lásky vnáší do vztahů zášť. A často se tato dezintegrace sesune na děti. Ano, děti. Chtěl bych se u tohoto bodu trochu pozastavit. Navzdory naší zdánlivě rozvinuté sensibilitě a všem našim rafinovaným psychologickým analýzám se ptám, zda nejsme necitliví vůči zraněním dětské duše. Čím větší je snaha kompenzovat dárky a sladkostmi, tím více se ztrácí cit pro bolestnější a hlubší rány duše. Mluvíme mnoho o poruchách chování, psychickém zdraví, dětském pohodlí, úzkosti rodičů a dětí. Víme však ještě, co je to rána na duši? Vnímáme tu obrovskou tíhu, která drtí dětskou duši v rodinách, kde se k sobě chovají špatně a ubližují si až do té míry, že zlomí svazek manželské lásky? Když dospělí ztratí hlavu, když každý myslí pouze na sebe, když si tatínek a maminka ubližují, duše dětí velice trpí, zakoušejí zoufalství. A jsou to rány, které je poznamenají na celý život.

V rodině je všechno propojeno. Je-li tvoje duše v určitém bodě raněna, nakazí se všichni. A když muž a žena, kteří se rozhodli být „jedno tělo“ a tvořit rodinu, utkvěle přemýšlejí o svých nárocích na svobodu a spokojenost, postihuje tato deformace srdce a život dětí. Často se děti schovávají, aby v samotě plakaly. Toto musíme dobře pochopit. Manžel a manželka jsou jedno tělo. Avšak jejich děti jsou tělem z jejich těla. Pomyslíme-li na tvrdost, s níž Ježíš napomíná dospělé, aby nepohoršovali maličké, jak jsme slyšeli v dnešním evangeliu, můžeme lépe chápat i jeho slova o závažné odpovědnosti střežit manželský svazek, který je počátkem lidské rodiny (srov. Mt 19,6-9). Když se muž a žena stanou jedním tělem, odrážejí se všechny rány a zanedbání tatínka a maminky na živém těle dětí.

Z druhé strany je pravda, že existují případy, v nichž je rozdělení nevyhnutelné. Někdy to může být dokonce morálně nutné, když jde o to uchránit slabšího z manželů anebo malé děti před ranami ještě těžšími způsobenými zvlí a násilím, ponižováním a vykořisťováním, odcizením a lhostejností.

Díky Bohu nechybějí ti, kdo podpoření vírou a láskou k dětem dosvědčují svoji věrnost svazku, ve který uvěřili, jakkoliv se může zdát, že jej nelze žít. Ne všichni rozvedení však toto povolání cítí. Ne všichni v samotě rozpoznají Pánovu výzvu určenou jim. Okolo sebe najdeme různé rodiny v situacích takzvaně neregulérních – mně se toto slovo nelíbí – a klademe si mnohé otázky. Jak jim pomoci? Jak je provázet? Jak je doprovázet, aby se děti nestaly rukojmím tatínka či maminky?

Prosme Pána o velkou víru, abychom hleděli na tuto skutečnost Božím pohledem a s obrovskou láskou, abychom s Jeho milosrdným srdcem byli těmito lidem nablízku.

Papež: Je těžké prokazovat dobro a neušpinit se

Vatikán. Křesťané mají být nakloněni těm, které je společnost náchylná marginalizovat. Ježíš se přibližoval marginalizovaným své doby a jedině tak se církev stává opravdovým společenstvím – upozornil papež v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Prvním kdo se s nimi špinil, byl Ježíš, když se přibližoval marginalizovaným svojí doby. Špinil si ruce, když se dotýkal malomocných, aby je uzdravil, a tomu učil církev, která „se bez tohoto přiblížení nemůže stát společenstvím“. Papež František zaměřil svoji homilii na protagonistu dnešního krátkého evangelia (Mt 8,1-4), tedy malomocného, který se odhodlal pokleknout před Ježíšem a požádat jej: »Pane, chceš-li, můžeš mě očistit«. A Ježíš se jej dotkl a uzdravil ho. „Tento zázrak – poznamenal papež – se udál před očima učitelů Zákona, pro které byl malomocný nečistým. Lepra byla totiž odsouzením na doživotí, a uzdravit malomocného bylo stejně obtížné jako vzkřísit mrtvého. A proto byli odsouváni stranou. Ježíš však marginalizovanému podal ruku a ukázal zásadní hodnotu slova „blížkost“.

„Nelze vytvořit společenství bez přiblížení. Nelze tvořit mír bez sblížení. Nelze prokazovat dobro bez přiblížení. Ježíš mohl docela dobře říci: »Bud' uzdraven!«. Nikoli. Přiblížil se a »dotkl se ho«, ba co víc! Ježíš sám se tím dotykem stal nečistým. A to je Ježíšovo tajemství: bere na sebe naši špínu, naši nečistotu. Pavel to říká dobře: »Ačkoli je roven Bohu, nelpěl na svém božství, ale sám sebe se zřekl« (srov. Flp 2,6). A Pavel jde ještě dále, když říká doslova: »stal se hříchem« (2 Kor 5,21). Ježíš se učinil hříchem. Ježíš se sám marginalizoval, vzal na sebe nečistotu, aby se přiblížil nám.“

Evangelní úryvek zaznamenává také příkaz, který Ježíš adresoval uzdravenému malomocnému: »Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, jak nařídil Mojžíš – jim na svědectví«. „To proto - dodal papež – že kromě blízkosti byla pro Ježíše zásadní věc také inkluze.

„Často si myslím, že je - ne snad nemožné - ale velmi obtížné prokazovat dobro a neušpinit se. Ježíš se ušpinil. Přiblížením. A potom jde ještě dál a říká mu: »Jdi, ukaž se knězi a učiň to, co se má udělat, když je uzdraven malomocný«. Ježíš tak toho, který byl ze společnosti vyloučen, opět včleňuje do církve, do společnosti. Jako by říkal: »Jdi, aby všechno bylo, tak jak má být«. **Ježíš nikdy nikoho nemarginalizuje. Nikdy. Marginalizuje sám sebe, aby začlenil marginalizované a uskutečnil inkluzi nás, marginalizovaných hříšníků, do svého života.**“

Papež pak poukázal na úžas, který Ježíš vzbuzoval svými slovy a svými gesty. „Kolik lidí jen následovalo Ježíše v té chvíli – dodal – a kolik jich v dějinách následuje Ježíše, protože žasnou nad tím, co říká!“

„Kolik lidí se dívá zdálky a nechápe, nezajímá se. Kolik lidí hledí zdálky, ale se zlobou v srdci, aby Ježíše podrobili zkoušce, kritizovali Jež a odsoudili. A kolik lidí přihlíží zdálky, protože nemá odvalu, kterou měl on, ale touží se přiblížit! A tehdy podává Ježíš ruku jako první. Ne jako v tomto případě, ale svým bytím vztáhl ruku ke všem, stal se jedním z nás, jako my. Jako my hříšníci je hříšníkem, ale bez hříchu; je ušpiněn našimi hříchy. A to je křesťanská blízkost.“

„Blížkost je krásné slovo,“ uzavíral František a vybídnul ke zpytování svědomí: **„Umím se přiblížit? Mám úmysl, sílu a odvalu dotknout se marginalizovaných? Tato otázka se týká také církve, farností, komunit, zasvěcených osob, kněží, všech“** – končil papež František dnešní kázání v Domu sv. Marty.